

Kitüntetések az orvosegyetemen

A Semmelweis-émlékünnepségek alkalmából tegnap Szegeden, az orvosegyetem oktatási épületében dr. Cserháti István egyetemi tanár, általános rektorhelyettes kitüntetésekkel adta át. Kiváló munkáért Andracsekné Paksi Ibolya osztályvezető ápolónót (ideg-elmeklinika), Bakai Györgyné ápolónót (gyermekgyógyászati klinika), dr. Btró Andrásné tudományos főmunkatársat (fogászati klinika), dr. Füzesi Kristóf docenst (gyermekgyógyászati klinika), dr. Hoffmann János adjunktust (idegsebészeti klinika), Meszlényi Mihály csoportvezetőt (mikrobiológiai intézet), Mohácsi László technikust (I. számú sebészeti klinika) és Terhes Margit ápolónót

(szívsebészeti osztály) tün-tették ki. Miniszteri dicséretet kapott Elhardt Lászlóné laboráns (kórbonctani intézet), Fábrián Józsefné laboratóriumi asszisztens (gyermekgyógyászati klinika), Gyulai Magdolna aneszteziológiai asszisztens (aneszteziológiai intézet), Hidegkuti Zsuzsanna laboratóriumi asszisztens (idegsebészeti klinika), dr. Hódi Klára adjunktus (gyógyszertechnológiai intézet), dr. Murányi Lászlóné laboratóriumi asszisztens (gyógyszertani intézet), Perneki Margit ápolónő (I. számú belgyógyászati klinika), Sarusi Ferencné műtősnő (szemészeti klinika), és Szabó Sándorné szülésznő (nőgyógyászati klinika).

Elismerések a MESZÖV-nél

A Fogyasztási Szövetkezetek Országos Tanácsa a nemzetközi szövetkezeti nap alkalmából a szövetkezeti mozgalomban végzett eredményes munkájuk elismeréseként Kiváló Szövetkezeti Munkáért kitüntetésben részesítette Balogh Györgynét (makói Marosmenti Áfész igazgatóságának tagja), Balogh Sándort (kisteleki Egy-ség Áfész nyugalmazott területi ügyvezetője), Bör-csök Szilvesztert (mórahalmi Takarékszövetkezet alapító igazgatósági tag), Perlaki Istvánt (MESZÖV főrevizor) és Szabó Jenőt (szegedi Tabán Lakásszövetkezet igazgatósági tag).

A kitüntetések a MESZÖV-székházban tartott ünnepségen Schmidt Zoltánné MESZÖV-elnök-helyettes adta át.

Igazgatók, szakfelügyelők tanévzárója

Az általános iskolai oktatás-nevelés minden lényeges kérdését, feladatát sorra véve az igazgatók és a szakfelügyelők zárták le az 1983-84-es tanévet tegnap, csütörtökön, a Komócsin téri Ifjúsági Házban. A városi tanács vb művelődési osztályának összehívta dr. Soma Imréné ismertette.

Az államigazgatás változása következtében a járá-sok megszüntével, 11 község általános iskolájának felügyeletét is ellátja a városi tanács vb művelődési osztálya. Így a tegnapi évzárón a városkörnyéki iskolák igazgatói és szakfelügyelői is részt vettek.

Szegeden 20 ezer 484, a városkörnyéki iskolákban 2 ezer 931 gyerek neveléséről és oktatásáról gondoskodtak a pedagógusok. A következő tanévre 768 első osztályossal többet írtak be a szülőket, mint tavaly márciusban, így összesen 24 ezer 479 általános iskolás kezdi meg tanulmányait szeptemberben. Az új iskolák átadása csak részben enyhíti a férőhelyproblémákat. Ahogy országszerte, Szegeden sem gyarapodtak, gyarapodnak a rendelkezésre álló anyagi eszközök; az általános iskolai költségvetések a szinten-tartást biztosították. Mégis, nagy iskolai rekonstrukciók fejeződtek be, bővült a kiegészítő iskola, a tanév második felétől megkezdődött az oktatás Makkosházán. Megkezdtek az iskolák számítógépekkel, kis mély laboratóriumokkal való felszerelését. A Szeged környéki intézmények tárgyi feltételei is tovább javultak (Bordányban, Deszken, Kükesházán, Sándorfalván, Szatymazon, Zsombón és Újszentivánon). A tárgyi feltételek biztosítása érdekében, létszükség, hogy a DELEP tart-

sa az év végére ígért határidőt; a felsővárosi iskola 33 tanulócsoportját csak nagy nehézségek árán tudja elhelyezni, enyhítene gondjukon, ha a tervezett 10 tanulócsoportot átirányíthatná az új intézménybe. Látványos eredményt sikerült elérni a gyermekélelmében: a hatalmas létszámnövekedés ellenére lényegesen, az országos átlagot meghaladón emelkedett az étkeztetésben, illetve a napközis ellátásban részesülő gyermekek aránya.

Az 1344 szegedi, a 233 városkörnyéki községi pedagógus eredményesen végezte oktató-nevelő munkáját. Szegeden 98,8 százalékos a szak-tanári ellátottság, a községekben 92,8 százalék! Kiemelt figyelmet fordítottak a pedagógusok a képességfejlesztésre, a tehetséggö-pőlésre. Az értelmi képességek elismerése mellett többet törődtek a gyerekek mozgási, manuális képességeinek fejlesztésével. E szemléletváltozás igen öröme, hisz a hivatásszeretettel dolgozó nevelők szabad idejük sok-sok óráját áldozzák tanítványaikra. Általános vélemény szerint a tagozatos osztályok biztosítják a tehetséggondozást. Szegeden több mint ötezer diák tanulhatott az elmúlt tanévben e formában. A tanulók érdeklődésének foklétését, szakirányú képességeik kibontakoztatását, de a pályaválasztást is hasznosan szolgálta a szakkörök. Néhány iskolában indokoltanul sok a szakkör, máshol nincs választási lehetőségük a diákoknak, vagy az intézmény-vezetők nem figyelnek eléggé a szakkörök jellegére az óraszámok megállapításakor. Összességében azonban a szakkörök mintegy 50 százalékában a gyerekek

által igényelt munkát végezték, tartalmasan.

A két esztendeje hozott miniszteri utasítás nyomán korszerűsítési törekvések indultak általános iskoláinkban. Tudatosabb, koncentráltabb, nyitottabb az egész napos foglalkoztatás. Leginkább még hagyományos formába jellemző, amelyben tanítási órák, napközis foglalkoztatások váltakoznak. Zsombón, Rószken és Szegeden több helyen iskolaotthonok alakítottak ki. Városunkban az iskolák 50 százaléka, a városkörnyékiek 70 százaléka tette tartalmasabbá a hagyományos formát. A többi az iskolaotthonos, a csoportnapközis, és a szakosított helyi rendszerű egész napos formák bevezetésével igyekezett lépést tartani. Az ötnapos munkahét-tel fokozatosan növekvő szellemi terhelés ellensúlyozására még több figyelmet szenteltek a rendszeres testmozgásra. Ismert a kísérlet a mindennapos testnevelés próbára. Szinte valamennyi iskolában hangsúlyozták a hazafias honvédelmi nevelés fontosságát. A gyerekeknek szükségük van eszményekre, eszményképekre, a jelképek ismeretére. A hazafiság érzésének kialakításában, különösen az érzelmi nevelés a döntő tényező.

Az értekezleten meghatározták az 1984-85-ös tanévre vonatkozó feladatokat, majd nyugdíjas pedagógusoknak köszönték meg több évtizedes nevelőmunkáját. Így dr. Németh Kálmánnak (a Ságvári gyakorló iskola igazgatójának), Nikolényi Györgynek, a szatymazi általános iskola igazgatójának, Link Mihálynak, a dorozsmaj II-es számú iskola igazgatójának és Németh Olivérnének, városi ének-szakfelügyelőnek.

M. E.

Terhes Sándor—Nagy István:

Lófejűek, pöfögők a vaspályán

Szemelvények a száz éve indult szegedi lóvasút történetéből

4.

A lóvasúti személyszállítás és a gőzüzemű teherszállítási hálózat — a hön várt időponthoz képest — két hét késéssel, 1884 június végére készült el. Megépült a két pályaudvar közötti fővonal, a „Kiskörút”—Felső Tisza parti mellékvonal, a közúti vasút üzlettelepéhez vezetett szárnyvonal, a Gizella tértől a Tisza-parti teherpályaudvarba vezetett vonal, a csonthíztigzárba vezető iparvágány, valamint a Széchenyi térenél kiágazó Takaréktár utcai kis összekötő vonal. Az engedélyokmánytól eltérően nem építették ki a légszuszgyári és a Felső Tisza parton levő — szeszgyárhoz tartozó — faraktárba tervezett szárnyvonalat, illetve iparvágányt.

A pályahálózat és a létesítmények közigazgatósági bejárását a közmunka- és közlekedési miniszter 1884. június 26-án a 23 080. szám alatt kelt intézményével (utasításával) elrendelte. A június 29-én és 30-án megtartott bejárásokon a vállalatot Fleischer Ignác engedélyes, Königsberg Jónás építési vállalkozó, Porges József építési mérnök és dr. Rósa Izsó jogtanácsos képviselte. A jegyzőkönyvben — többek között — a következőket rögzítették:

„...A földmunkák készek. A vágány melletti kövezés kész, kivéve a Széchenyi téren, hol annak teljes elkészülte még folyamatban van... Örnházak előállítására nem céloztak. Ezek helyett fabódék fognak állítani, melyekben rossz időben az örök (ti.: forgalmi örök, váltóórök) tartózkodhatnak és hol szerszámokat elhelyezhetik. Felvételi épület előállítására szükség nem volt, szintúgy áruaktár és áruakodók nem emeltettek. Mozdonyszín a társulat telephelyén építették és készen áll. Ezen színben két mozdonyt találhat elhelyezést. Ugyancsak a társulat telephelyén egy kis műhely, pirszen-szín, továbbá vízvétel céljából egy Friedman-féle ejectorral ellátott kút, víztartóval együtt építették. Azonkívül a felsőbb szolgáltatást szolgáló szakszámára lakház, a lóvonatú üzem számára istálló és kocsiszín állítottak elő.

A forgalom közvetítéséhez a társulat két Krausz-féle mozdonytal, 4 darab fékes nyitott teherkocsival és 10 darab személyszállító, lóvonatú kocsival rendelkezik. A szükséges többi teher-

kocsikat az osztrák—magyar állam- és az alföld—fiúmei vasúttársulatok fogják... esetéről esetre átengedni. A beszerzett nyitott teherkocsi a pályá viszonyainak megfelelnek. A személyszállító lóvonatú kocsikkal eddig eszközölt próbameeteknél több ízben megtörtént, hogy a kocsik az élesebb görbületekben kislógtak, mely körülmény egyrészt ugyan a kocsiknak az üzletben való járátóságának, másrészt azonban annak is tulajdonítható, hogy a kocsik-kérékőveinek szélessége nem felel meg a vasúti kocsik áthaladhatósága végett létesített vágánytágulásoknak. Ezen hiány pótlása céljából a lóvonatú kocsik kerekéi legközelebb megfelelőbb kerekkelk lesznek kicserélendők. A beszerzett mozdonyokra nézve megjegyeztük, miszerint azok füst-emésztővel ellátva nincsenek ugyan, egyébként azonban az engedélyokmányban kikötött feltételeknek megfelelnek... A nagyobb bizton-ság okáért (különös tekintettel a gyors megállhatásra) azonban a szállítandó vonatoknak legnagyobb megterhelése 60 tonnában állapították meg...

Üzletvezető, pénztárnok, ellenőr, mozdonyvezető, kaulauzok, pályá felügyelő, pályá- és váltóórök alkalmazva vannak. A szolgazemélyzet-tel megejtett vizsga alapján konstataltatott, hogy ezen személyzet kellően be van gyakorolva. A szolgálati utasítások a nagyméltóságú köz-munka és közlekedési minis-teriumhoz vannak felterjesztve. Addig is, míg ezen utasítások helybenhagyást nyernek, a bizton-ságra nézve az alföldi vasútról érvényben levő utasítások e pályán is mérvadóak lesznek és ezek szerint a személyzet továbbra is oktandó... A fentiekben részletezett tény-álladéknál fogva és tekintet-tel arra, hogy az árszabály már meg lett állapítva és hogy az életbeéltetendő men-trend is készen van kinyilatkoztatja a bizton-ság, hogy a műtanrendőreileg bejár pályá az üzletnek átadható... Ezen nyilatkozat után a bizton-ság vezetője (Storch Gyula főfelügyelő) a miniszter úr ó nagyméltóságától nyert felhatalmazás alapján a szegedi közúti vasútnak folyó évi július hó 1-én leendő megnyitására az engedélyt előszóval megadta...

A jegyzőkönyvi idézet csu-

pán szemléletes töredék. A bizton-ság — bejárása során — több hiányosságot állapított meg. Kötelezték a vállalatot, illetve az építési vállalkozót a hiányok pótlására, a bizton-sági előírások szigorítására, elsősorban az utasok és a közlekedők érdekében.

A Szegedi Napló 1884. július elsejei számából további értékes adatokat, részleteket ismerünk:

„...Békkocsikon hajlat-tak az érdekeltek... az alföldi vasúti állomáshoz és onnét gőzmozdony által vont szalon-kocsiban indultak el, első állomást a lóvasúti vállalat üzlettelepén tartva. Itt az istálló és a kocsizsineket tekintették meg. Az istálló 25 lóra van berendezve, nagy czélszerűséggel és csinnal. Jelenleg 12 lóra van a vállalatnak, megannyi szép, jó húsban levő állat, szinte sajnáljuk őket a vasúti kocsik elé. Kocsija 10 nagyobb és 2 kisebb, lórója 4 van készen a vállalatnak. A kocsik csinosak, nagyobb rész sárgára vannak festve, kék és piros vonalakkal. A nagyobb kocsikban 24 személy fér el, a kisebbekben (melyeket egy ló húz) 8 ülőhely és 4 állóhely van. Az üzletteleptől a Budapesti sugárúton, Széchenyi téren, Színház, Zrínyi utcán, Gizella téren végig haladt a vonat és a... Galamb utcához közel... állapodott meg. Itt két ló által vont személy-kocsira szállott át a társaság, és azon folytatva útját az osztr. államvasút pályaházáig és vissza. Visszaérve a mozdonyvonathoz, ismét az vité tovább a társaságot... egészen a gyártelepig, amivel a bejárás véget ért...”

(Folytatjuk.)

Néptáncfesztiválok

A hét végén, szombaton és vasárnap a Balatonnál rendezik meg a tizedik országos szövetkezeti néptánc-fesztivált, Siófokon, Lellén és Füreden. Két kategóriában, az együttes és a hagyományörzőben összesen 20 csoportot hívtak meg, köztük Csongrád megyéből az üllési Fonó együttest.

Pár nappal később, július 4-én, a kalocsai szabadtéri színpadon nyitják meg a nyolcadik Duna menti Folk-lórfesztivált, ahol a népmű-

vészek estjére kapott meghívást az üllési Fonó, valamint a Szeged Táncgyűttes. A két csoport összevont mutat be dél-alföldi és szatmári táncokat. A Szeged Táncgyűttes két tagja, Tanács István aranyarskanytűs táncos és Szűcs Agnes, a népművészekkel közösen járnak maroszeki, dél-alföldi, szatmári és dunántúli táncokat. Ennek a programnak első részét rögzíti, a másodikikat egyenesben közvetíti a televízió.

Tanácskozott a megyei KISZ-bizottság

Tegnap, csütörtökön tartotta soros ülését a KISZ Csongrád megyei bizottsága. Egyebek mellett a fiatalok megtárgyalták az idei évi tavaszi ifjúsági rendezvény-sorozat megyei tapasztalatait.

Szép hagyománya a mozgalomnak, hogy tavaszi történelmi sorsfordulóinkról a forradalmi ifjúsági napokon megemlékezik. Idén, a korábbiaktól eltérően kevesebbet, hét megyei rendezvényt tartottak. A városi nagyközségi bizottságok az eddigiekhez hasonlóan mintegy 70 programot szerveztek, amelyeken a fiatalok sokasága vett részt. Szegeden, a március 15-i ifjúsági nagygyűlésen ezek és ezek emlékezték a forradalomra és szabadságharcra. Jó kezdeményezése volt a szegedi KISZ-bizottságnak az Egyetemi és főiskolai ifjúsági napok. A Tanácsköztársaság évfordulóján Csongrádon a „Vöröskatonák útján” versenyen mérhették össze tudásukat a megye ifjúgardistái, a csongrádi ifjúsági Házban pedig bensőséges ünnepséget tar-

tottak. Felszabadulásunk ünnepe két megyei rendezvény nyújtott tartalmas programot a fiataloknak. Szentesen a „Vagyonk a tűz” vetélkedő, Szegeden pedig a Családi méta. A békéhonap keretében Vetyeháton a munkásmozgalmi em-

lék hely szépítéséért fáradozott mintegy hétszáz diák a megyéből. A megyei KISZ-bizottság programjainak sikeréhez eredményesen járultak hozzá a társszervek.

Az ifjúsági testület tegnapi tanácskozásán döntött a második félévi üléstervéről is.

Sújtólégrobbanás

— a Mecseki Szénbányák Béta bányauzemében

Csütörtökre virradóan 0 óra 21 perckor tűzmegeelőzési munkálatok közben sújtólégrobbanás történt a Mecseki Szénbányák Béta bányauzemének VIII. szintjén. Megsérült a helyszínen dolgozó kilenc bányamunkás, akiket a mentők kórházba szállítottak. Közülük hat bányász rövid idő múltával hazaengedtek, három társukat még kórházban ápolják, sérüléseik azonban nem súlyosak.

A baleset körülményeiről csütörtökön az Ipari Minisztériumban Czipper Gyula ipari miniszterhelyettes tájékoztatta az újságírókat. Elmondta, hogy a szerdán és az éjszakai órákban szolgálatot teljesítő bizton-sági és irányító szakemberek körülbekintő, a védelmi előírásokat messzemenően figyelembe vevő intézkedéseinek köszönhető, hogy nem történt súlyosabb szerencsétlenség.

Szerdán, a délelőtti műszakban a tűzvédelmi megbízott ellenőrző körútja során észlelte, hogy az egyik fejtésre váró vágatban, ahol még nem dolgoznak a bányászok, emelkedett a levegő hőmérséklete — ami veszélyhelyzetre utal. Ezért

azonnal elrendelte a vágat elzárását. A sújtólégrobbanás megelőzésére, illetve az esetleges tűz továbbterjedésének megakadályozására a vágatot habbal töltötték fel. A délutáni műszak tűzvédelmi felelőse azonban ennek ellenére azt tapasztalta, hogy emelkedett a levegő szénmonoxid tartalma, elérte a 0,002 százalékot. Ekkor riasztotta műszak felelős vezetőjét, aki haladéktalanul intézkedett a veszélyeztetett körzetben dolgozó hatvan bányász felszínre küldéséről és a további bizton-sági intézkedések megtételéről. A bányamunkások hozzálltak a kritikus vágat teljes elzárását biztosító kőgát építéséhez, melynek munkálatai közben érte őket a robbanás.

A körülmények kivizsgálását a pécsi kerületi bányaműszaki felügyelőség munkatársai kezdték, s a csütörtök délelőtti órákban a helyszínrre érkezett Menyhárt László, az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség elnöke, valamint az Ipari Minisztérium megbízásából Tamásy István, a Bányászati Egyesülés vezérigazgatója is. (MTI)